

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Handlingsprogram för Kungälv kommun arbete med krisberedskap och civilt försvar

Program

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/2095

Beslut: 2023-12-07 KF §229/2023

Beredande politiskt organ: Kommunstyrelsen

Ersätter tidigare beslut 2019-11-07 KF § 270/2019

Giltighetstid: 2024-01-01 – 2027-12-31

Dokumentansvarig: Säkerhetschef

Senast uppdaterad av: Säkerhetschef

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Relation till andra styrdokument.....	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Ansvar gällande kris och krisberedskap	3
6. Kommunövergripande process för risk och sårbarhetsanalys	5
7. Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar	6
8. Planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.	6
9. Levandegöra	6
10. Uppföljning.....	7
11. Revidering styrdokument gällande säkerhet, krisberedskap och krigsberedskap	7

1. Inledning

Kungälv kommun ska värna människor, medarbetare, egendom, verksamheter och miljö, samt grundläggande värden som demokrati, rättvisa, integritet och förtroende, utifrån kommunens geografiska områdesansvar. Kommunens verksamheter ska vara robusta, säkerställa en god krisberedskap och förmåga att hantera olyckor, samhällsstörningar, extraordinära händelser och dess konsekvenser.

Kommunen, dess bolag, stiftelser och förbund bedriver uppgifter som är avgörande för ett fungerande samhälle och är därför en del av rikets krishanteringssystem och civila försvar. Detta innebär att de ska verka för och bidra till att säkerställa skydd och försörjning av dessa samhällsfunktioner. Med anledning av den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har planeringen för att kunna hantera situationer med höjd beredskap, och då ytterst i krig, återupptagits.

Detta handlingsprogram ligger till grund för ledning och styrning av krisberedskap och krigsberedskap i kommunen, dess bolag, stiftelser och förbund och gäller för samtliga nämnder och styrelser i Kungälv kommun. Den omfattar områden och insatser som utifrån det geografiska områdesansvaret berör kommunens ansvarsområden, verksamheter, kommunens invånare, företag och besökare. Kommunens förtroendevalda, chefer och medarbetare ska direkt eller indirekt bidra till kommunens krisberedskap, inom sina respektive verksamhets- och ansvarsområden.

Kungälv kommun ska samverka med andra kommuner, myndigheter och civilsamhället för att säkerställa en god kris och krigsberedskap.

2. Relation till andra styrdokument

Styrdokumentet har en relation till kommunens Risk- och sårbarhetsanalys samt Plan för hantering av extraordinära händelser. Tillsammans utgör dessa styrningen av kommunens arbete för att uppfylla uppgifterna enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) samt kommunöverenskommelserna mellan staten och kommunerna.

3. Syfte

Syftet med detta styrdokument är att förvaltningen, kommunens bolag, stiftelser och förbund ska minska sårbarheterna inom sina ansvarsområden och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Kommunen ska därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar vid krig.

4. Mål och viljeinriktning

Dokumentet ska tydliggöra en roll- och ansvarsfördelning för kommunens krisberedskapsarbete, samt säkerställa att kommunen uppfyller gällande lagstiftning och kommunöverenskommelser.

5. Ansvar gällande kris och krisberedskap

Det finns grundläggande principer som är vägledande för hantering av samhällsstörningar. Den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden har ansvaret under en pågående samhällsstörning och hanteras av de som är närmast ansvariga och berörda. De som hanterar samhällsstörningen ska så långt det är möjligt vara organiserade på samma sätt som vid normala förhållanden.

Kommunfullmäktige

- Är ytterst ansvarig för kommunens kris- och krigsberedskap.
- Säkerställer att tillräckliga resurser avsätts för kommunens krisberedskap och krigsberedskap.
- Beslutar om krisledningsnämndens reglemente och programmet för Kungälvs kommuns arbete med krisberedskap och civilt försvar.
- Utser Krisledningsnämnd med representanter från Kommunstyrelsen
- Tillsätter Krisledningsnämnd i enlighet med kommunallagen 3kap 4§ och väljer dess ledamöter och ersättare i enlighet med kommunallagen 6kap 16§.

Bolag, stiftelser och förbund

- Ansvarar för att analysera vilka extraordinära händelser som kan drabba verksamheten och sammanställa detta i en risk och sårbarhetsanalys.
- Ansvarar för att utifrån identifierade risker och sårbarheter ha en ändamålsenlig krisledningsorganisation samt en kontinuitetsplanering för att säkerställa att samhällsviktig verksamhet även kan bedrivas vid samhällsstörningar och krig. Detta innefattar eventuell krigsorganisation och krigsplacering av personal.
- Ska ha ett anpassat säkerhetsskydd (Säkerhetsskyddslag 2018:585) utifrån verksamhetens art.

Kommunstyrelsen

- Har det övergripande ansvaret för uppsikt, ledning och samordning av kommunala förvaltningsområdets krisberedskap, krishantering och krigsplanering.
- Beslutar om övergripande riktlinjer och motsvarande styrdokument, i enlighet med lagstiftning och kommunfullmäktiges beslut.
- Säkerställer att det avsätts tillräckliga resurser för förvaltningens krisberedskap.
- Säkerställer att styrning och ledning gällande krisberedskap och krigsberedskap är effektiv och ändamålsenlig, samt sker i enlighet med gällande lagstiftning och förordningar.

Krisledningsnämndens ansvar

Krisledningsnämndens ansvarsområden omfattar att inom kommunens geografiska område fullgöra de politiska uppgifterna under extraordinära händelser i fredstid. I detta ska ingå att besluta om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen i den utsträckning som krisledningsnämnden finner nödvändigt med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. Detta regleras vidare i kommunens Reglemente för Krisledningsnämnd.

Kommundirektören

- Ansvarar på uppdrag av kommunstyrelsen för att leda, samordna, utveckla, följa upp och utvärdera kommunens verksamhet inom krisberedskap, krishantering samt förvaltnings krigsorganisation.
- Ansvarar för kommunens process för risk- och sårbarhetsarbete (*2 kap. 1§ Lag 2006:544*) samt säkerhetsskyddsanalys (*2 kap. 1§ Säkerhetsskyddslag 2018:585*).
- Ansvarar för att säkerställa att kommunen har en ändamålsenlig krisledningsorganisation som är utbildad och övad.
- Ansvarar för att verksamheter som kommunen ska bedriva under höjd beredskap inom totalförsvaret har en ändamålsenlig krigsorganisation och att erforderlig personal är krigsplacerade.
- Ska utse kommunens säkerhetsskyddschef och säkerställa att kommunen har rutiner för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.

- Säkerställer kommunens deltagande och representation i externa samverkansgrupper gällande krisberedskap och totalförsvaret.

Sektorchef

- Ansvarar för att planera, samordna, genomföra, följa upp och utvärdera sektorns verksamhet, inklusive, krisberedskap och krishantering.
- Ansvarar för att den samhällsviktiga verksamhet som sektorn bedriver har en
- kontinuitetsplanering för att säkerställa verksamheten även kan bedrivas vid samhällsstörningar och höjd beredskap.
- Säkerställer följsamhet till lagstiftning och förordningar samt styrdokument och anvisningar gällande krisberedskap.
- Fastställer sektorsspecifika instruktioner, rutiner, arbetsbeskrivningar och motsvarande styrdokument avseende, krisberedskap och krigsberedskap.

Chef/Medarbetare

- Ansvarar gemensamt för att bidra till en god krisberedskap och kontinuitetsplanering inom sina respektive verksamhets- och ansvarsområden.
- Ansvarar för att uppmärksamma och rapportera identifierade risker och brister inom krisberedskap och krishantering. Rapportering sker till närmaste chef.

Den enskildes ansvar

Alla medborgare har ett personligt ansvar för sin egen och sina näras säkerhet. Är vi starka och friska bör vi räkna med, i händelse av en kris, att samhällets resurser till en början framförallt används för att hjälpa svaga och utsatta människor, till exempel äldre, sjuka och barn. Ett säkert samhälle förutsätter att den enskilde individen tar sitt ansvar över hela hotskalan. Från vardagens olyckor i hem och fritidsmiljö till kriser i samhället då kanske flera viktiga funktioner inte fungerar normalt.

Därför ska den enskilde medborgaren:

- Aktivt hålla sig informerad om vad myndigheter och andra ansvariga aktörer gör för att hantera en händelse samt följa instruktioner och råd från myndigheterna ingår också i detta ansvar.
- Ha en hemberedskap för sina grundläggande behov utifrån myndigheternas direktiv.

Var den enskildes ansvar börjar och slutar och det offentligas ansvar tar vid finns inte reglerat, utan beror på händelse och den egna förmågan.

6. Kommunövergripande process för risk och sårbarhetsanalys

En viktig utgångspunkt i det förberedande arbetet är kommunens risk- och sårbarhetsanalys. Processen ska ledas av förvaltningen, men riskerna ska utgå från kommunens geografiska områdesansvar. De identifierade riskerna ska sammanställas i ett dokument som antas av lägst kommunstyrelsen. En publik version, där information som bör skyddas av sekretess tagits bort (exempelvis information om stabers uthållighet, information om gränssättande tekniska faktorer, detaljerade beskrivningar av beroendeförhållanden), ska finnas tillgänglig för allmänheten via kommunens hemsida.

Arbetet med förvaltningens sårbarhetsanalys och åtgärder för att minska dessa sårbarheter är en årlig löpande process där förvaltningens verksamheter ska delta. Förvaltningen ska under mandatperioden säkerställa att kommunens verksamheter har:

- Identifierar sina samhällsviktiga åtaganden.
- Identifierat maximala/acceptabla avbrottstider för respektive samhällsviktigt åtagande.
- Säkerställt reservrutiner eller alternativ hantering för respektive samhällsviktigt åtagande.
- Förslag på åtgärder som ökar förmågan om den bedöms som bristfällig.

- Planera och budgetera för att prioriterade åtgärder blir genomförda.
- Följa upp effekten av genomförda åtgärder enligt förvaltningens rutiner för uppföljning.

7. Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar

Geografiskt områdesansvar innebär att kommunen ska:

- Identifiera samhällsviktig verksamhet som bedrivs av andra aktörer än kommunen själv.
- Etablera kontakt med identifierade aktörer vad gäller ansvar för planering- och förberedelsearbete, inriktning och samordningskontakt samt kommunikation.
- Skapa rutiner för regelbunden samverkan med berörda aktörer, enligt ovan.

Kommunen ska utifrån sitt uppdrag och geografiska områdesansvar även samråda och samverka med andra kommuner, länsstyrelsen, regioner, myndigheter och civilsamhället, i syfte att utveckla robusta, effektiva och ändamålsenliga insatser för kris och krigsberedskap.

8. Planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

Kommunens krisberedskap och krishantering omfattar åtgärder och insatser som är av olika inriktning och karaktär. Det kan vara av förebyggande karaktär, aktiveras i samband med en olycka/samhällsstörning, eller genomförs efter en olycka/samhällsstörning.

Förberedelser och insatser ska baseras på inventering av samhällsviktig verksamhet samt risk- och sårbarhetsanalyser. Utgångspunkt för risk- och sårbarhetsanalyser ska vara att identifiera särskilda riskområden och vad som är skyddsvärt.

Kommunen ska:

- planera, genomföra och följa upp utbildningar och övningar som utgör en del av det förebyggande arbetet. Såväl personal som invånare ska informeras om kommunens planering och arbete med krisberedskap och krishantering
- på ett systematiskt och strukturerat sätt löpande utveckla och förbättra organisation och ledning för krisberedskap och krishantering
- efter en samhällsstörning, olycka eller annan extraordinär händelse, lära av händelsen och utvärdera åtgärder i syfte att utveckla kommunens krisberedskap och krishantering
- vidta de förberedelser som krävs för att kunna bedriva en ändamålsenlig verksamhet under höjd beredskap
- under mandatperioden ska det aktörsgemensamma ramverket för Västra Götalands län samt aktörsgemensam plan för hantering av attentat och höjd hotnivå implementeras i kommunens krisorganisation.

9. Levandegöra

Handlingsprogrammet kommuniceras ut på hemsidan efter att kommunfullmäktige antagit det.

Respektive bolagsstyrelse och förbundsledning ska informeras om handlingsprogrammet och uppmanas anta detta. I delägda bolag ska kommunen verka för samordning av respektive ägarkommuns handlingsprogram.

Förvaltningen ska genom förvaltningsledningen säkerställa att handlingsprogrammet uppfylls inom berörda verksamheter.

10. Uppföljning

Kommunens förmåga att hantera olika typer av samhällsstörningar ska följas upp löpande. Väsentliga avvikelser ska analyseras och rapporteras till högre chef och vid till ansvarig nämnd.

11. Revidering styrdokument gällande säkerhet, krisberedskap och krigsberedskap

Under perioden som detta program gäller revideras den och andra styrdokument gällande krisberedskap och krigsberedskap vid behov. Revideringar ska ske i syfte att säkerställa följsamhet till gällande lagstiftning, förordningar samt andra krav och överenskommelser.